

УДК: 796+61]:378(082)

DOI: 10.28925/2664-2069.2021.1

Здоров'я, фізичне виховання і спорт: перспективи та кращі практики:

матеріали III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 12-13 травня, 2021 р., Київ / Київ. ун-т імені Бориса Грінченка; за заг. ред. О. В. Ярмолюк. – К.: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. – 168 с.

Містить матеріали щодо застосування сучасних здоров'язберезувальних технологій, інноваційних практик у спорті та фізичному вихованні. Розглянуті філософські, організаційні та соціально-економічні аспекти розвитку фізичної культури і спорту, медико-біологічні, фізіологічні та психологічні засади підготовки спортсменів, питання фізичного виховання різних груп населення, сучасних фітнес технологій, фізичної терапії та ерготерапії.

Видання відкрито для вільного доступу на умовах ліцензії Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0), котра дозволяє іншим особам вільно розповсюджувати опубліковану роботу з обов'язковим посиланням на автор(ів) оригінальної роботи та публікацію роботи в цьому виданні.

Голова організаційного комітету: Лопатенко Г.О.

Організаційний комітет: Білецька В.В., Буйницька О.П., Даниленко А.М., Патук Т.М., Пилипченко Н.М., Савченко В.М., Ярмолюк О.В., Ясько Л.В.

Редакційна комісія: Латишев М.В., Сушко Р.О., Ярмолюк О.В.

Затверджено Вченою радою Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 5 від 25 травня 2021 року).

Електронна версія видання розміщена на сайті: <https://fzfv.kubg.edu.ua/>

© Київський Університет імені Бориса Грінченка, 2021

UDK: 796+61]:378(082)

DOI: [10.28925/2664-2069.2021.1](https://doi.org/10.28925/2664-2069.2021.1)

Health, Physical Education and Sport: Perspectives and Best Practices.

Book of Abstracts of the 3rd International scientific and practical online conference. 12-13 May, 2021, Kyiv / Borys Grinchenko Kyiv University; edited by O. Yarmoliuk. – Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv University, 2021. – 168 p.

Modern health care technologies, innovative practices in sports and physical education are covered in the Book of Abstracts. Philosophical, organizational and socio-economic aspects of the development of physical culture and sports, medical-biological, physiological and psychological principles of the athletes' training, issues of physical education of different groups, present-day fitness technologies, physical therapy and ergotherapy are considered here.

The abstracts are open for free access under the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) license, which allows to freely distribute the published materials with mandatory reference to the author(s) of the original work and publication of the work in this edition.

Head of Organizing Committee: Lopatenko G.O.

Organizing Committee: Biletska V.V., Buinytska O.P., Danylenko A.M., Patuk T.M., Pylypchenko N.M., Savchenko V.M., Yarmoliuk O.V., Yasko L.V.

Editorial Commission: Latyshev M.V., Sushko R.O., Yarmoliuk O.V.

The Abstracts are recommended for publication by the Academic Council of Faculty of Health, Physical Education and Sport at Borys Grinchenko Kyiv University (protocol No 5 of May 25, 2021).

Web-site: <https://fzfv.kubg.edu.ua/>

© Borys Grinchenko Kyiv University, 2021

ЗМІСТ/ CONTENT:

Секція 1. ФІЛОСОФСЬКІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ та СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ /	
Section 1. PHILOSOPHICAL, ORGANIZATIONAL, SOCIAL and ECONOMIC ASPECTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS	
Antala Branislav. PHYSICAL EDUCATION IN ACTIVE SCHOOL AND ITS LIMITS DURING THE CORONA PANDEMIC – CASE OF SLOVAKIA	8
Čingienė Vilma, Gobikas Mindaugas. WHAT IS A REALITY OF THE PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN SPORT AT THE MUNICIPALITY LEVEL IN LITHUANIA?	8
Yarmoliuk Olena. SPORTS MARKETING: IMPACT OF PANDEMIC IN SPORTS INDUSTRY	12
Nauright John. UNCERTAIN FUTURES FOR LOCAL AND GLOBAL SPORT IN THE 2020S	17
Somani Parin. IMPORTANCE OF QUALITY EDUCATION AND IMPROVING ACADEMIC INTEGRITY IN SPORTS SCIENCE WITHIN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	20
Şahin Aykut, Karakaya Yunus Emre. EPISTEMOLOGICAL BELIEFS TOWARDS LEARNING OF PROSPECTIVE PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHER	21
Bingölbali Abdullah. APPEARANCE OF INCREASED REALITY APPLICATIONS IN THE SPORTS SECTOR	25
Jibraili Zineb, Belabess Loubna. THE IMPORTANCE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE ACCOMPANIMENT OF SPORT PROJECTS	25
Akti Furkan, Karakaya Yunus Emre, Şahin Aykut. ANALYSIS OF GRADUATE THESES ON SPORTS LAW IN TURKEY: A CASE STUDY	26
Yalçın Yasemin, Akdağlı Gülşah, Akca Merve. A STUDY OF THE ATTITUDES OF SPORTS SCIENCES STUDENTS TO INTERNATIONAL SPORTS ORGANIZATIONS	29
Білогур Влада. ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ	34
Іскра Уляна, Орлик Дмитро, Гацко Олена. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	38
Гудим Ганна, Цикоза Євгенія, Швець Сергій. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	43
Дорофєєва Тетяна. ПРОБЛЕМА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ГРОМАД ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ З УРАХУВАННЯМ НАЯВНИХ ПЕРЕВАГ ОСОБИ	47

спортивній освіті, професійній реалізації, охороні здоров'я [4].

Зниження якісних і кількісних характеристик людського потенціалу України демонструє зниження рівня спортивного розвитку, звужує можливості для структурних реформ в економіці; нереформована економічна система звужує можливості для реалізації спортивного потенціалу, сприяючи таким чином його деградації. Україні слід застосувати всі зусилля, щоб на державному рівні була впроваджена у життя концепція спортивного менеджменту, яка б охоплювала всі верстви населення. Вживання поняття «спортивний менеджмент» відображає галузеву належність менеджменту і підкреслює його управлінський аспект у сфері спорту. Практичне втілення запропонованої дефініції «менеджмент у спорті» акцентує увагу на ролі та значенні управління процесами в ході формування відносин у спортивній сфері [2].

Процеси комерціалізації спорту, вдалий та ефективний менеджмент впливають на зростання доходів від: спортивних видовищ і сфери фізкультурно-спортивних послуг; збільшення обсягів спортивного телерадіомовлення і реклами; розвиток фізкультурно-оздоровчої інфраструктури з урахуванням потреб населення; різноманіття форм обслуговування, методів і засобів масового спорту.

Література:

1. Андрущенко ВП. Організоване суспільство: проблема організації та суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: досвід соціально-філософського аналізу. К.: ТОВ «Атлант ЮЕмСІ», 2006. 502 с.
2. Базалук ОО. Криза системи "людина-природа (соціально-філософський аспект). Мультиверсум. Філософський альманах: Зб. наук. праць. К.: Український центр духовної культури, 2000; 17:148-154.
3. Бех ВП. Социальный организм: философско-методологический анализ: Монография. Запорожье: «Тандем-У», 1998. 186 с.
4. Білогур ВЕ. Гуманістичні і дегуманістичні тенденції в сучасному спорті: соціально-філософський аналіз. Напрями удосконалення гуманітарного розвитку в Україні: соціоантропологічні, соціокультурні та соціосвітоглядні виміри»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 21-22 листопада 2013 року. Запоріжжя, ЗДІА, 2014. С.123-126.
5. Білогур ВЕ. Спортивний менеджмент як новий науковий напрямок та дисципліна. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2016;64:178-190.

ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Уляна ІСКРА, Дмитро ОРЛИК, Олена ГАЦКО

Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ, Україна)

Вступ. На даний момент вимоги до майбутніх фахівців з фізичного виховання постійно підвищуються, тому для здобувачів вищої освіти є досить важливо мати власні орієнтири успішного та висококваліфікованого фахівця. Особливо важливо у процесі здобуття вищої освіти мати правильні орієнтири, коректне уявлення про те, яким має бути фахівець з фізичного виховання, оскільки людині властиво створювати «ідеально представлені» еталони, зразки поведінки у формі принципів, переконань, ідеалів, норм, правил, вимог що може проявлятися у вигляді сформованої суб'єктивної рольової моделі [1, 2, 3]. Водночас, не дивлячись на те, що існує значна кількість робіт, присвячена дослідженню психологічних детермінант та їх впливу на успішність студентів, означена проблема на наш погляд є далекою від свого вирішення.

Таким чином, **метою** нашої роботи було визначити ключові психологічні детермінанти – складові суб'єктивної рольової моделі (СРМ), що впливають на успішність навчання майбутніх фахівців з фізичного виховання у закладі вищої освіти.

У роботі використовувались наступні **методи дослідження**:

1. Теоретичний аналіз та узагальнення даних спеціальної літератури.
2. Анкетування.
3. Педагогічний констатуючий експеримент з використанням психологічних методик (оцінка рівня та структури мотивації за Т.Елерсом).
4. Методи математичної статистики (метод середніх величин, t-критерій Ст'юдента і кореляційний аналіз).

Дослідження проводилося серед студентів 1 курсу Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту спеціальності "Фізичне виховання" (в роботі взяло участь 40 студентів (19 дівчат і 22 юнаки)).

Результати. Експериментальна частина роботи була організована у кілька етапів. Спершу ми провели анкетування студентів першого курсу (на початку навчання) щодо тих якостей особистості фахівця з фізичного виховання, які, на їх погляд, зумовлюють його високий професійний рівень. Ці якості нами у подальшому були згруповані відповідно до сучасних уявлень щодо структури особистості складових у суб'єктивну рольову модель. Крім того, кожному студенту було запропоновано оцінити (у числовому вираженні) якою мірою попередньо означені ним якості мають бути вираженими у фахівця. І після цього кожний студент дав оцінку тому, наскільки виражені ці якості у нього особисто. За допомогою кореляційного аналізу було визначено які з якостей суб'єктивної рольової моделі фахівця пов'язані з успішністю навчання студентів. Були проаналізовані результати навчання у першому і другому семестрах.

На другому етапі ми розподілили досліджених на дві підгрупи, зважаючи на динаміку показників їх успішності. Ми отримали групу студентів зі стабільно високими показниками та групу з низькими показниками та (або) вираженою від'ємною динамікою (показники успішності другого семестру нижчі ніж показники першого семестру). Потім ми визначили за якими з попередньо виділених якостей отримані групи різняться.

Останнім напрямом аналізу було порівняння різниці у показниках СРМ та самооцінки студентів виділених підгруп.

Кореляційний аналіз дозволив виявити ряд залежностей між успішністю навчальної діяльності студентів та показниками їх оцінки якостей СРМ і самооцінкою цих якостей у себе. За результатами кореляційного аналізу успішність студентів у I семестрі прямо пропорційно пов'язана лише з оцінкою вираженості емоційності в уявного фахівця - суб'єктивної рольової моделі (рис. 1).

Також успішність студентів у I семестрі пов'язана (обернено пропорційно) із наступними вісьмома складовими суб'єктивної рольової моделі: оцінкою вираженості врівноваженості відповідно до суб'єктивної рольової моделі; оцінка вираженості оптимізму відповідно до суб'єктивної рольової моделі; самооцінка власної врівноваженості; самооцінкою власного оптимізму; самооцінка власної цілеспрямованості, самооцінка власних знань галузі, самооцінка власної впевненості та самооцінка власної об'єктивності.

Успішність навчання у I семестрі має обернено пропорційну залежність з самооцінкою власної об'єктивності ($r=-0,42$; $p\leq 0,01$). Тобто чим вищою є самооцінка власної об'єктивності у студента, тим нижчою є його навчальні досягнення. Крім того, успішність у I семестрі має обернено пропорційну залежність з самооцінкою власних знань галузі ($r=-0,42$; $p\leq 0,01$). Тобто чим більш обізнаними вважають себе студенти у сфері своєї майбутньої професії, тим нижчі показники їх успішності у навчанні. Це одночасно і означає явну суб'єктивну переоцінку

власних знань у галузі фізичного виховання і показує вплив, який має така переоцінка.

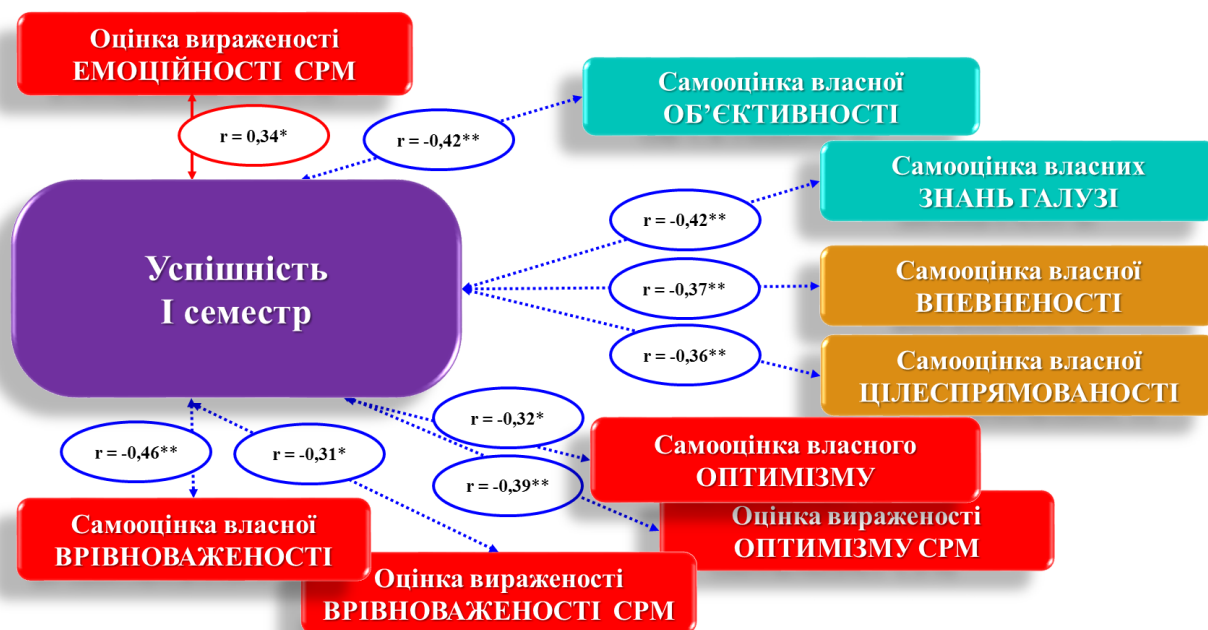

Рис. 1. Кореляція показників успішності навчання (1-й семестр) зі складовими суб'єктивної рольової моделі майбутніх фахівців фізичного виховання
Умовні позначення: * – $p \leq 0,05$; ** – $p \leq 0,01$.

За результатами навчання у I семестрі нами виявлено обернено пропорційну залежність з самооцінкою власної впевненості ($r=-0,37$; $p \leq 0,01$). Тобто чим вище студенти самі оцінюють свою впевненість, тим нижчі результати їх навчальної діяльності.

Також у ході дослідження, під час якого ми розглядали успішність навчання у I семестрі, було виявлено обернено пропорційну залежність з самооцінкою власної цілеспрямованості ($r=-0,36$; $p \leq 0,01$). Тобто чим більш цілеспрямованими вважають себе студенти, тим нижчі показники їх успішності у навчанні (що виглядає парадоксально, оскільки у реальному навчанні вони можуть проявляти прокастинацію та відсутність дій, спрямованих на вирішення певних питань).

Нами виявлено, що успішність за 1-й семестр має обернено пропорційну залежність ($r=-0,39$; $p \leq 0,01$) з оцінкою вираженості оптимізму у ідеального фахівця (суб'єктивної рольової моделі). Тобто чим більш вираженою, на думку студента, має бути така якість як оптимізм в уявного фахівця, тим нижчі показники успішності у цього реального студента.

Під час дослідження нами виявлено обернено пропорційну залежність успішності у I семестрі з самооцінкою власної врівноваженості ($r=-0,46$; $p \leq 0,01$). Чим вище впевненість студентів у своїй емоційній стабільності, тим нижчі їх показники у навчальній діяльності і навпаки.

За результатами кореляційного аналізу успішність студентів у II семестрі прямо пропорційно пов'язана лише з оцінкою рівня мотивації до самовдосконалення в уявного фахівця – суб'єктивної рольової моделі (рис. 2).

Також успішність студентів у II семестрі пов'язана (обернено пропорційно) з наступними шістьма складовими суб'єктивної рольової моделі: оцінкою рівня вираженості оптимізму в уявного фахівця – суб'єктивної рольової моделі; оцінкою вираженості врівноваженості відповідно до суб'єктивної рольової моделі; самооцінкою власних знань галузі; самооцінкою власної впевненості, самооцінкою власної врівноваженості та самооцінкою власної об'єктивності.

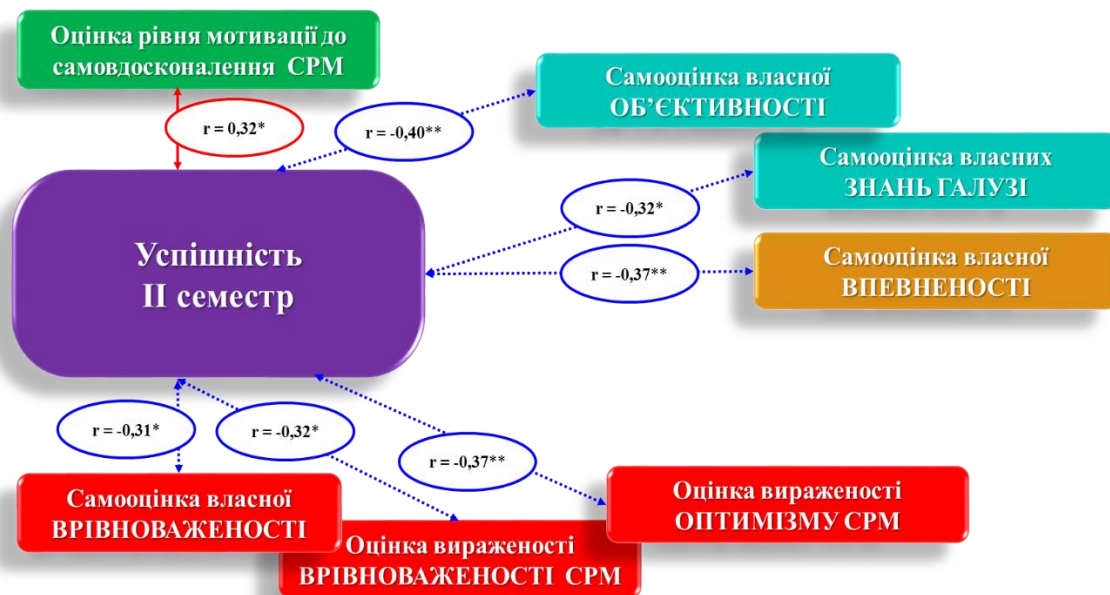

Рис. 2. Кореляція показників успішності навчання (2-й семестр) зі складовими суб'єктивної рольової моделі майбутніх фахівців фізичного виховання

Умовні позначення: * – $p \leq 0,05$; ** – $p \leq 0,01$.

Отримано, що успішність навчання у II семестрі має обернено пропорційну залежність з самооцінкою власної об'єктивності ($r = -0,40$; $p \leq 0,01$). Що вища самооцінка власної об'єктивності у студентів, тим нижчі успіхи у навчанні.

Успішність у II семестрі має обернено пропорційну залежність з самооцінкою власної впевненості ($r = -0,37$; $p \leq 0,01$). Тобто здобувачі вищої освіти у деяких випадках можуть явно переоцінювати власну впевненість, що значно знижує результативність навчальної діяльності.

Успішність у II семестрі має обернено пропорційну залежність ($r = -0,37$; $p \leq 0,01$) з оцінкою вираженості оптимізму у ідеального фахівця (суб'єктивної рольової моделі). Тобто чим більш вираженою, на думку студентів, має бути така якість, як оптимізм в уявного фахівця, тим нижчі показники успішності у цього реального студента.

Порівняння підгруп різних за результатами успішності навчання студентів першого курсу показало наступні результати. Опрацювання даних успішності навчання студентів 1-го курсу ми виявили, що показники за I семестр ($81,4 \pm 9,5$ балів; $V I = 11,6\%$) були вищими, ніж у II семестрі ($71,8 \pm 14,8$ балів; $V II = 20,6\%$) – в середньому на 9,6 бали – тобто спостерігалась від'ємна динаміка успішності навчання. Значення коефіцієнту варіації теж зросло. Отримані результати вказують на те, що група у другому семестрі стала неоднорідною за показником успішності. Тому ми виділили 2 більш однорідні підгрупи, що було коректніше з точки зору подальшого статистичного аналізу. Було сформовано дві підгрупи виходячи з навчальних досягнень студентів та динаміки показників у першому та другому семестрах.

Підгрупа 1 вирізнялась стабільно високими показниками успішності впродовж першого та другого семестрів. Результати підгрупи 1 у навчальній діяльності у I семестрі є досить високими ($88,7 \pm 7,8$ балів; $V = 8,8\%$). У II семестрі ($86,3 \pm 7,3$ балів; $V = 8,5\%$) спостерігається мінімальна динаміка, середній показник успішності зменшився на 2,4 бали, що є статистично незначущим. Студенти підгрупи 1, у першому та другому семестрах на високому рівні засвоїли знання з різних дисциплін та були досить стабільними в успішності навчання.

Студенти 2-ї підгрупа відрізнялись середніми та низькими показниками, й високою нестабільністю у навчанні (вираженою від'ємною динамікою). Результати підгрупи 2 у навчальній діяльності у першому семестрі були $78 \pm 8,2$ балів; $V = 10,5\%$. У 2 семестрі – $64,8 \pm 12,1$ балів; $V = 18,5\%$, тобто спостерігається значно виражена від'ємна динаміка – показники

успішності другого семестру значно нижчі ніж показники першого семестру – на 13,2 бали.

Порівняння навчальних досягнень студентів 1-ї та 2-ї підгруп показують, що вони статистично значуще різняться.

Подальший аналіз показав, що підгрупи достовірно різняться за цілим рядом показників, що входять до СРМ майбутнього фахівця з фізичного виховання. З інтелектуальних якостей відмінності у рівні вираженості було отримано для наступних трьох: самооцінка об'єктивності, самооцінка знань галузі та оцінка вмінням пояснювати цікаво та доступно уявного фахівця – СРМ. З вольових якостей відмінності у рівні вираженості було отримано для самооцінки впевненості. З емоційних якостей відмінності у рівні вираженості було отримано для наступних чотирьох: оцінка оптимізму у СРМ; оцінка врівноваженості у СРМ; самооцінка врівноваженості та оцінка емоційності у СРМ. З мотиваційних якостей відмінності у рівні вираженості було отримано для оцінки рівня мотивації до самовдосконалення у СРМ. Цікавим є те, що відмінності у самооцінці у всіх випадках вказують, що представники 2-ї підгрупи (менш успішної) оцінюють себе вище, ніж представники 1-ї підгрупи – тобто об'єктивнішими, краще знаючими галузь фізичного виховання і спорту, більш впевненими у собі і більш врівноваженими.

Нами було розглянуто різницю між балами, які були поставлені студентами кожної з підгруп якостям з суб'єктивної рольової моделі та самооцінками за цими ж якостями. Було виявлено, що студенти підгрупи 1 вбачають суттєву різницю (2 бали та більше) у рівні вираженості 8-ми якостей між собою та суб'єктивною рольовою моделлю (СРМ має більше балів). Вбачається, що така «зона невідповідності» є потенціалом подальшого розвитку для студентів. Студенти підгрупи 2 вбачають суттєву різницю у рівні вираженості лише однієї якості між собою та СРМ.

Останнім напрямом аналізу була оцінка рівня мотивації студентів (за Т. Елерсом) у студентів підгруп, порівняння їх рівня та виявлення впливу різних складових мотивації на успішність навчальної діяльності.

Аналіз результатів тестування рівня та структури мотивації показав, що представники 1-ї підгрупи мають виражену власну мотивацію на досягнення успіху на рівні $17,83 \pm 3,19$ балів ($M \pm \delta$). Такі особи здатні йти на середнього рівня ризик для досягнення бажаного, схильні орієнтуватися на власні сили, гнучко і наполегливо досягати поставленої мети.

Показник рівня мотивації на уникнення невдач складає $14,42 \pm 3,96$ балів ($M \pm \delta$), що вказує на середній рівень мотивації уникнення невдач, який дозволяє студентам 1-ї підгрупи не відчувати страху та переживань, який може заважати досягненню успіху.

В цілому рівень мотивації досягнення успіху переважає рівень мотивації уникнення невдачі, що спрощує прийняття рішень у ситуаціях, коли необхідно обрати один із взаємовиключаючих варіантів дій. При такій мотивації людина не боїться ризикувати, вона не є скованою у своїх діях, бо можлива невдача не надто хвилює її.

Зіставляючи результати мотивації до досягнення успіху та мотивації уникнення невдач ми можемо сказати, що здобувачі вищої освіти, які мають стабільні та високі показники успішності, студенти 1-ї підгрупи, мають високу мотивацію до успіху яка у поєднанні з середньою мотивацією до уникнення невдач дає можливість брати на себе ініціативу, прагнути до здобуття нових знань вмінь та навичок, що, як наслідок, свідчить про перспективу студентів, представників 1-ї підгрупи, бути у майбутньому кваліфікованими та обізнаними фахівцями у сфері фізичного виховання.

Представники 2-ї підгрупи під час тестування показали середній рівень вираженості мотивації до досягнення успіху – значення склали $14,86 \pm 3,10$ балів ($M \pm \delta$). Показник уникнення невдач становить $15,05 \pm 3,19$ балів ($M \pm \delta$), який вказує на середній рівень мотивації до уникнення невдач. Водночас, приблизно рівні значення мотивації до досягнення успіху та уникнення невдачі суттєво ускладнюють прийняття рішень. Враховуючи низькі і нестабільні результати успішності та результати оцінки мотивації представників 2-ї підгрупи ми можемо сказати що здобувачі вищої освіти не проявляють значної цікавості та мотивації до

здобуття нових знань, відкриття для себе нових перспектив. Тому на наш погляд результати навчальної діяльності та результати оцінки рівня мотивації цілком відповідають та доповнюють одні інших.

Підгрупи статистично значуще відрізняються за рівнем вираженості мотивації досягнення успіху ($t = 2,78$; $p \leq 0,01$). Важливо, що за результатами кореляційного аналізу (аналізувались показники загальної групи, $n = 40$) успішність як у першому ($r_I = 0,31$; $p \leq 0,05$), так і, навіть більшою мірою, – у другому ($r_{II} = 0,46$; $p \leq 0,01$) семестрах пов'язана з показником мотивації досягнення успіху.

Висновки. Напрямом практичного застосування отриманих даних вбачається створення умов, коли досягнення успіху є суттєво більш привабливим, ніж потенційні ризики, пов'язані з тим, що було докладено зусилля, але не досягнуто результату. Однією з таких умов є перехід від моделі «обдарованих» або «талановитих» студентів як зразку для наслідування (оскільки ця модель передбачає оцінку особистості і, водночас, знижує цінність зусиль) до моделі «працьовитих» та «наполегливих» студентів, які вдосконалюються в улюбленій справі. Такий підхід дає змогу отримати задоволення від роботи, отриманого досвіду тощо, навіть якщо були ті, хто виконав завдання краще та знижує психологічну «ціну» меншої ніж бажана успішності, оскільки оцінюється не особистість (її талановитість), а докладені зусилля (їх достатність).

Література:

1. Балл ГА. Категорія моделі і її роль в педагогічних дослідженнях. Психологія в раціогуманистической перспективі. К.: Основа, 2006. 408 с.
2. Карпов АВ. Психологія рефлексивних механізмів діяльності. Ін-т психології РАН, 2004. 424 с.
3. Мірошник ЗМ. Модель ролівої структури особистості вчителя. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. наукових праць. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010;30(54):116-122.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ганна ГУДИМ, Євгенія ЦИКОЗА, Сергій ШВЕЦЬ

Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ, Україна)

Актуальність. Підвищення ефективності підготовки педагогічних працівників, що мають володіти високим рівнем кваліфікації та займати активну позицію у своїй професійній діяльності, відповідно до положень Болонської конвенції, є одним зі стратегічних завдань освітньої політики України та основною метою ЗВО галузі фізичної культури і спорту (ФКіС). У модернізації вітчизняної загальноосвітньої школи та ЗВО важлива роль належить викладачу фізичної культури, який підготовлений до реалізації професійних функцій, розуміє закономірності фізичного розвитку учнів та студентів, здатний педагогічно мислити, планувати й аналізувати освітній процес, успішно розв'язувати проблеми, що виникають у фізичному вихованні молоді.

Кваліфікованість і педагогічна майстерність викладача фізичної культури виявляється в якісних характеристиках: спрямованості, компетентності, рівні володіння професійно-педагогічними операціями. Вони мають формуватися вже у процесі навчання у ЗВО, яке передбачає професійне становлення, розвиток загальної та педагогічної культури, виховання особистісних і професійно значущих якостей [4].